

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра английского языкознания

Аннотация к магистерской диссертации

**СПОСОБЫ ПЕРЕВОДА С АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА НА
РУССКИЙ ЛЕКСИКИ ЖАНРА ФЭНТЕЗИ (НА МАТЕРИАЛЕ
ПРОИЗВЕДЕНИЙ ДЖ. К. РОУЛИНГ)**

Тумбусуа-Макашова Анна Робертовна

Специальность: 1-21 80 03 «Германские языки»

Научный руководитель
Толстоухова Валентина Фёдоровна
Кандидат педагогических наук, доцент

Минск, 2015

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Ключевые слова: ЖАНР ФЭНТЕЗИ, ЛЕКСИКА ЖАНРА ФЭНТЕЗИ, СЛОВОТВОРЧЕСТВО, АВТОРСКИЕ НОВООБРАЗОВАНИЯ, СЕРИЯ КНИГ О ГАРРИ ПОТТЕРЕ, ДЖ. К. РОУЛИНГ, РЕАЛИИ МИРА ФЭНТЕЗИ, СЛОВООБРАЗОВАНИЕ АВТОРСКИХ НОВООБРАЗОВАНИЙ, КЛАССИФИКАЦИЯ АВТОРСКИХ НОВООБРАЗОВАНИЙ, ПЕРЕВОД АВТОРСКИХ НОВООБРАЗОВАНИЙ.

Цель исследования – лексико-семантический, словообразовательный, функциональный и переводческий анализ авторских новообразований.

Актуальность темы определяется тем, что анализ лексико-семантических, словообразовательных особенностей новообразований, их функционирования в оригинальной версии и в переводе на русский язык романов о Гарри Поттере открывает новые перспективы для познания специфических законов языковой системы. Настоящая работа представляет собой попытку системного анализа новообразований, функционирующих в оригинальном и русском текстах гепталогии о Гарри Поттере, выявления специфики их перевода на русский язык.

Объектом исследования являются авторские новообразования, их организация и функционирование в гепталогии о Гарри Поттере Дж. К. Роулинг (в английском и русском текстах).

Предмет исследования – лексико-семантические, словообразовательные, функциональные особенности авторских новообразований Дж. К. Роулинг и способы их перевода на русский язык.

Анализ 673 авторских новообразования мира Гарри Поттера позволил распределить их по тематическим группам согласно классификации культурных реалий.

Самой многочисленной оказалась тематическая группа, называющая ономастические реалии: она включает в себя 43% лексических единиц. Лексика, называющая бытовые реалии насчитывает 27% от общего количества новообразований. Остальные тематические группы не так многочисленны: лексика, называющая реалии мира природы, лексика, называющая реалии государственно-административного устройства и общественной жизни (актуальные и исторические), лексика, отражающая ассоциативные реалии и лексика, называющая этнографические и мифологические реалии соответственно составили 10%, 8%, 7% и 5%.

Исследование 673 авторских новообразований выявило наиболее частотный метод перевода: транскрибирование – 45% от общего количества

новообразований. Вторым по частотности является калькирование – 29% новообразований. С помощью приближенного перевода переведено 17% новообразований. Наименее частотными приёмами перевода являются транслитерация и описательный перевод – 5% и 4% лексических единиц соответственно.

Научная **новизна** предлагаемой работы состоит в том, что в ней впервые инновации Дж. К. Роулинг рассматриваются в качестве авторских новообразований, дается их системная характеристика с учетом принципов и методов исследования, свойственных современной лексикологии. Новизна работы также определяется тем, что в ней предложен многокурсный анализ лексики жанра фэнтези.

GENERAL DESCRIPTION OF THE THESIS

Tags: FANTASY, FANTASY VOCABULARY, WORD CREATION, AUTHOR'S INNOVATIONS, AFFIXATION, ABBREVIATION, COMPOUNDING, REALIAS OF THE WORLD OF FANTASY, WORD FORMATION OF THE AUTHOR'S INNOVATIONS, CLASSIFICATION OF THE AUTHOR'S INNOVATIONS, TRANSLATION OF THE AUTHOR'S INNOVATIONS.

The **purpose** of the study is the lexical-semantic, derivational, functional analyzing and the translational analyzing of the author's innovations.

The **topicality** of the study is defined by the fact that the analyzing of lexical-semantic, word-building features of author's innovations, their functioning in the original version and the Russian translation of novels about Harry Potter opens new perspectives to understand the specific rules of the language system. The present work attempts to analyze systematically the author's innovations functioning in the original and Russian text of Harry Potter heptalogy (a series of seven books), revealing the specifics of their translation into Russian.

The **object** of research is the author's innovations, their organization and functioning in Harry Potter heptalogy (in English and Russian texts).

The **subject** of research is the lexical-semantic, derivational, functional features of the author's innovations of J. K. Rowling and the methods for their translation into Russian.

An analysis of 673 author's innovations of world of Harry Potter allows to refer them to thematic groups according to the classification of cultural realiaes.

The largest was the thematic group of onomastic realias: it includes 43% of lexical units. The group of everyday realias has 27% of the total number of innovations. The other thematic groups are not so numerous: the vocabulary of the natural world realias, the vocabulary of the realias of public administration and public life (current and historical), vocabulary, reflecting the realias of association and vocabulary of the ethnographic and mythological realias respectively were 10%, 8%, 7% and 5%.

The study of the 673 author's innovations revealed the most frequent method of translation: the transcription amounts 45% of the total number of the author's innovations. The second frequent method is calquing - 29% of innovations. 17% of innovations are translated by approximate method translation. Least frequency translation methods are descriptive translation and transliteration - 5% and 4% respectively.

The academic **novelty** of this work consists in the fact that for the first time the words created by J. K. Rowling are considered as the author's innovations, they are classified by their system characteristics based on the principles and methods of research according the modern lexicology. The novelty of the work is also determined by the fact that it provided a multi-angle analysis of the vocabulary of the genre of fantasy.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ

Ключавыя словы: ЖАНР ФЭНТЭЗІ, ЛЕКСІКА ЖАНРУ ФЭНТЭЗІ, СЛОВАТВОРЧАСЦЬ, АЎТАРСКІЯ НОВАЎТВАРЭННІ, СЕРЫЯ КНІГ ПРА ГАРЫ ПОТЭРА, ДЖ. К. РОУЛІНГ, РЭАЛІІ Свету ФЭНТЭЗІ, СЛОВАЎТВАРЭННЕ АЎТАРСКІХ НОВАЎТВАРЭННЯЎ, КЛАСІФІКАЦЫЯ АЎТАРСКІХ НОВАЎТВАРЭННЯЎ, ПЕРАКЛАД АЎТАРСКІХ НОВАЎТВАРЭННЯЎ.

Мэта даследавання – лексіка-семантычны, словаўтваральны, функцыянальны і перакладальны аналіз аўтарскіх новаўтварэнняў.

Актуальнасць тэмы вызначаецца тым, што аналіз лексіка-семантычных, словаўтваральных асаблівасцей новаўтварэнняў, іх функцыяніравання ў арыгінальнай версіі і ў перакладзе на рускую мову раманаў пра Гары Потэра раскрывае новыя перспектывы для пазнання спецыфічных законаў моўнай сістэмы. Дадзеная работа ўяўляе сабой спробу сістэмнага аналізу новаўтварэнняў, якія функцыяніруюць у арыгінальным і рускіх тэкстах гепталогіі пра Гары Потэра, выяўлення спецыфікі іх перакладу на рускую мову.

Аб’ектам даследавання з’яўляюцца аўтарскія новаўтварэнні, іх арганізацыя і функцыяніраванне ў гепталогіі пра Гары Потэра Дж.К. Роулінг (у англійскіх і рускіх тэкстах).

Прадмет даследавання – лексіка-семантычныя, словаўтваральныя, функцыянальныя асаблівасці аўтарскіх новаўтварэнняў Дж.К. Роулінг і спосабы іх перакладу на рускую мову.

Аналіз 673 аўтарскіх новаўтварэнняў свету Гары Потэра дазволіў размеркаваць іх па тэматычных групам згодна з класіфікацыяй культурных рэалій.

Самай шматлікай атрымалася тэматычная група, якая называе анамастычныя рэаліі: яна ўключае 43% лексічных адзінак. Лексіка, якая называе бытавыя рэаліі, налічвае 27% ад агульнай колькасці новаўтварэнняў. Астатнія тэматычныя групы не такія шматлікія: лексіка, якая называе рэаліі свету прыроды, лексіка, якая называе рэаліі дзяржаўна-адміністрацыйнага ўладкавання і грамадскага жыцця (актуальныя і гістарычныя), лексіка, якая паказвае асацыятыўныя рэаліі, і лексіка, якая называе этнаграфічныя і міфалагічныя рэаліі алпаведна склалі 10%, 8%, 7% і 5%.

Даследаванні 673 аўтарскіх новаўтварэнняў выявіла найбольш частотны метады перакладу: транскрыбіраванне - 45% ад агульнай колькасці новаўтварэнняў. Другім па частотнасці з’яўляецца калькіраванне – 29%

новаўтварэнняў. З дапамогай прыблізнага перакладу перакладзена 17% новаўтварэнняў. найменш частотнымі прыёмамі перакладу з'яўляюцца транслітэрацыя і апісальны пераклад – 5% і 4% лексічных адзінак суадносна.

Навуковая **навізна** дадзенай работы складаецца ў тым, што ў ёй упершыню інавацыі Дж.К. Роўлінг разглядаюцца ў якасці аўтарскіх новаўтварэнняў, даецца іх сістэмная характарыстыка з улікам прынцыпаў і метадаў даследавання, якія характэрны сучаснай лексікалогіі. Навізна работы таксама вызначаецца тым, што ў ёй прапанаваны шматракурсны аналіз лексіка жанру фэнтэзі.